

VII.

Jézusra nézni legjobb.

ÁLDÓZÓ CSÖTÖRTÖKI.

Jézus tanítványinak láttokra felemelteték, ők pedig utána szemeiket az égbe függeszték. Csel. 1, 9. 10.

A hol vagyon a ti kincsetek, ott vagyon a ti szivetek is, ezt mondja Jézus. Luk. 12, 34. Én is azt mondom Jézussal: a hol van kinek-kinek kincse, ott van az ő szive is, s a hol van szive, ott van az ő szeme is; mert minden ember azon tárgyra, vagy tárgy után szokta szemeit leginkább függeszteni, a mit szive leginkább szeret, ohajt, a mi legkellemetesebb, fontosabb és boldogítóbb tárgy reá nézve; pl. a csillagvizsgáló az égre, a szántóvető a földre, a vitéz a fegyverre, a tudós a könyvekre, a szerelmes ember az ő szeretőjére, a fősvény pénzes ládájára legörömesőbb szokták szemeiket s szemecikkel együtt teljes szivöket, és minden ohajtásukat fordítani vagy függeszteni. Hadd függesse kiki oda szemeit, hol boldogságát leginkább reméli feltalálhatni. Hát mi keresztények! hová, kire és mire függesszük szemeinket? Mi legyünk hasonlók ma szent Dávidhoz. Dávid ezt mondja: Szüntelen az Urra néztem. Zsolt. 16, 8 És viszont: A te parancsolatidról gondolkodom, és nézek a te ösvényeidre (Zsolt. 119, 15.); mert a kikte reád néznek, azok meg nem szégyennitetnek. Zsolt. 34. 6. Legyünk hasonlók Mikeáshoz, ki akárhová s mire nézzenek mások; magáról ezt a vallást tevő: **Én**

pedig az Urra nézek. Mik. 7, 7. Vagy legyünk hasonlók Jézusnak apostolaihoz, kik midőn Jézus mennybe felemelkednék, elszakaszták minden egyébtől magok körül figyelmöket, s egyedül csak Jézus, az ők tanítómesterök után függeszték szemeiket az égre, a mint az alapigékben írva van. S miért függesztjük Jézusra szemeinket? Azért, mert Jézusra nézni felséges, boldogító és vigasztaló.

1.) Azok a tárgyak, melyekre mind legérdekesebbekre szokták az emberek szemeiket s figyelmöket fordítani, igen sokak és sokfélék, de akár mennyeiek s akár mely szépek legyenek azok, mégis azokat Jézusban többnyire mind fel lehet, még pedig a legfelségesebb alakban, találni. Mit kívánunk s mit tartunk pl. méltónak az életben a mi figyelmünkre? Talán egy királyt? Úgy van! egy királynak nézésére mindenek futnak, s nevét és emlegetését mindenek becsben tartják; s ha igen, hát Isten után van-e nagyobb s dicsőségesebb király mint Jézus? Jel. 17, 14. Mit kívánunk nézni? Talán egy porupás hajnalt a maga legszebb és legszelidebb tavaszi megnyílásában? Ime Jézusnak is hozzánk jövetele olyan mint egy szép hajnal és mint a tavaszi eső a földnek alkalmas idejében. Hos. 6, 13. Mit kívánunk nézni? Talán az égen ragyogó fényes napot, vagy egy ritka szép csillagot? Ime Jézus ama fényes nap és világosság, mely életadó világával és melegével minden teremtetéseket megáld (És. 60, 1—3), vagy ama szép hajnal csillag, mely minden csillagok felétt tündöklök. Jel. 22, 16. Talán egy szépen világított termet? Ime Jézus is mint egy hétszeres világgal tündöklő aranygyertyatartó olyan az anyaszentegyház közepében, mely a békeségnek olajágai között állandóul tündöklök. Zak. 4. Mit kívánunk mégis nézni? Talán egy szép, kedves virágot vagy liliomot? Ime Jézus ama Jette gyökeréből felnevekedett kedves virágszál (Es. 11, 1.), vagy liliom (Ének. 2, 2.), mely az isteni igazságnak és kegyelemnek drága illatjával kellemeteskedik. János 1, 14. Mit kívánunk, mit

ohajtuk mégis? Talán egy kedvesen zöldellő élőfát, melynek árnyékában kényelmesen pihenünk? Ime Jézus ama szent hegyen felemelkedett magas czedrusfa, melynek árnyékában mindenek csendesen nyugosznak, és a mely gyümölcsöt terem. Ézék. 17, 22. 23. Mit kívánunk, mit ohajtuk mégis? Talán egy becses ládát, melyben drága kincsek legyenek? Ime Jézus az újszövetségnek ama drága ládája, melyben nem veszendő kincsek, de idvességes törvények vannak, melynek követése boldogság. Ézék. 34. Mit kívánunk s mit ohajtuk mégis? Talán drága eledelt és italt, melyekkel megelégtessünk? Ime Jézus az, ki megelégit minket amaz örökéletnek kenyérével (Ján. 6, 35) s táplál és itat élőviznek forrásából ingyen. Ján. 4, 10. 14. Vagy talán végre egy lajtorja, ama Jákób lajtorjája vagy útja kellene minékünk, melylyel ama legfőbb jóra, a mennyei boldogságra mehetnénk egyenesen fel? Ha az: ime ez is Jézusban valósággal megtalálva, mert ő mondja és bizonyítja önnönmagáról: Én vagyok az út, és senki nem mehet az atyához, hanem csak általam. Ján. 14, 16. Egyszóval: Jézusra, csak Jézusra kell minékünk szemeinket főképen függesztenünk elsőben is azért, mert Jézusra nézni először felséges dolog és

2.) boldogító. A boldogságot nem lehet semmi más által elérni és feltalálni, hanem csak egyedül az erény által, igen, de erényt sem lehet jobb úton és módon szerezni mint Jézus tudományának, életének és példájának követése által. Miként követhetnők pedig mindezeket bizonyosabban, mintha Jézusra nézünk és figyelmezzünk, s a hogy és miként ő szólott és cselekedett, akként szólunk és cselekeszünk mi is. Akarsz-e annakokáért hiv istentismerő és tisztelő lenni? Nézz Jézusra és az ő tudományára, mert ő legtisztábban megtanít tégedet: ki az Isten, s miben álljon az ő legtisztább tisztelete. Akarsz-e jó embernek, jó felebarátnak neveztetni? Tekints Jézusra és az ő példájára, s ő tökéletesen megtanít tégedet, mert oly képmutatás nélkül

való tiszta emberbarát még soha sem volt mint ő, s ha őtet el nem érheted is, legalább mennyire lehetséges igyekezni elérni. Akarsz-e az élet örömeiben mérsékelt, alázatos, s a sors csapásai alatt békeségestűrő, erős és állhatatos lenni? Tekints itt is Jézusra, mert ebben is a legtökéletesebb példát ő benne találod fel. Így tehát e tekintetben is méltó főképen Jézusra függesztenünk szemeinket, mert Jézusra nézni boldogító és

3.) **vigasztaló is.** Sokféle vigasztalások találhatók a szenvedések között; de úgy tetszik nekem, hogy egy sincs hathatósabb mint az, mikor nálunknál sokkal felségesebb és érdemesebb személyeket is hasonló sorsban látunk forogni; mert e győz meg bennünket arról, hogy a méltatlan szenvedések úgyszólván hozzá tartoznak az érdemesnek sorsához, s talán ezek nélkül nincsen s nem is lehet érdem. Ha tehát e földön minden érdemünk mellett is méltatlanságokat, vagy akármi egyéb rosszakat kell szenvednünk, s ebben a tekintetben valakire néznünk és tekintenünk kell vigasztalásnak okáért; találhatunk ugyan számtalan dicső lelkeket, kik mentől érdemesebbek, annál szerencsétlenebbek voltak világ szerint az emberi társaságban; de egyet sem mégis olyant, kiből minden esetre úgy egybecsoportosultak volna a szenvedések és nyomoruságok, mint Jézusban. Egyetlenegyet sem, kinek életének és sorsának megtekintéséből annyi vigasztalást lehetne meríteni, mint Jézusnak. Éhséget, szomjuságot, hideget, meleget s fáradságot szenvedünk-e? Tekintsünk Jézusra, mert ő ezek közül mindeniket sokszor szenvedte. Legjobb intézeteinkben, céljainkban és munkásságunkban ellenmondásokra, ostoba tudatlan és irigy ellentállásokra találunk-e? Ime a földön soha egy ember sem akart annyi jót véghezvinni az egész emberiségre nézve, mint Jézus; és még is soha egy ember sem talált annyi tudatlan, irigy és goromba ellentállásokra s akadályokra mint ő. Ellenségeinktől rágalmaztatunk, üldöztetünk, kizsároltatunk, vagy talán meg is öle-

tűnk? Ime ő mindezeket a legnagyobb mértékben szenvedte, elannyira, hogy ártatlan lelke szinte lerogyott már azoknak sulya alatt, és mégis mind eltűrte, elhordozta ezeket, mert épen ezek voltak azok, melyek az ő érdemeit a legnagyobb fokra felemelték, neki a legdicőségesebb boldogságot szereztek. És ha Jézus ezeket szenvedte, hát mi ne szenvednők-e el, mennyire gyarló erőnk elbirja? Hiszen nem nagyobb a szolga az ő uránál. S ha a gazdát Belzebubnak nevezték és hívták, a szolga annál inkább szenvedheti. Máté. 10, 25. Oh mely nagy vigasztalással tekinthetünk hát Jézusra, s mely nagy vigasztalással hordozhatjuk mi is minden földi terheinket és háboruságinkat, midőn látjuk, hogy nekünk is mindezek nem szerencsétlenségünkre, hanem éppen örök boldogságunk megszerzésire szolgálnak, ha t. i. nemcsak a szenvedések viselésiben, hanem az erények követésiben is ő reá néznek mindenkor a mi szemeink!

K. ai! Az ó-szövetségben Isten parancsolatjából Mózes egy érczkigyót emelt vala fel a pusztában, melyre valakik betegek levén, reá tekintettek, meggyógyultak. Ime ilyen érczkigyót emelt fel nekünk is lelki és erkölcsi betegeknek Isten Jézusban, kire valakik tekintenek, mindazok meggyógyulnak. Ján. 3, 14. 15. Függesszük hát mi is szemünket erre az érczkigyóra szüntelen, azaz: járjunk és éljünk az ő példája, s szent tudománya szerint, s bizonyosan meggyógyulunk! Viszont: a régi indusok egy aranytáblát függesztettek fel a nép templomában, melyen idvességes törvények voltak írva, s a nép midőn templomába ment, legelőször is arra nézett. Ilyen aranytábla Jézus is nekünk az újszövetségben, melyben a legidvességesebb törvények vagynak. Jer. 31, 31. Nézzünk tehát szüntelen erre az aranytáblára mi is, s megtanulván szent törvényeit, kövessük az idvességnek elnyerésére. Viszont: a tengeri hajós útasoknak számára némely partokon és kikötőkben bizonyos magas toronyok vannak építve, melyeknek tetején nagy lámpások világolnak el messze a ten-

ger síkján, s ezeket világító-tornyoknak hívják. Erre néznek szüntelen az útzók a tengeren, s erre nézván útjokat el nem téveszthetik, sőt békével érkeznek a csendes kikötőbe. Ilyen világító-tornyunk nekünk is Jézus az élet tengerén, ő reája függesszük hát szüntelen szemeinket, őtet kövessük, őtet hallgassuk. Így nem fogunk eltévelyedni egyfelé is az élet tengerén mint Ulysses, sem Scyllák és Carybdisek közt hanyatlatni életveszedelmek közt, hanem mint Péter a víz tetején: a nyomoruságok habjain is bátran járunk, s mint Telemachus Mentornak társaságában, békével fogunk utazni, s mennyei édes hazánknak boldog kikötőjébe érkezni, hol mint ő atyját, úgy mi is mennyei atyánkat feltaláljuk. Ámen.

Sándor István,
datki pap.

VIII.

Az apostolok soknyelvü beszéde.

PÜNKÖSTI.

Alapige: Csel. 2, 1—8.

A püNKÖSTI törtéNETNEK leIRÁSA, melynek egy részét az apostolok Cselekedeteiről irt könyvből az imént elolvastam, és a mely csaknem minden püNKÖSTI beszédnek tárgya szokott lenni, azokhoz a leírásokhoz tartozik, melyekben a szép a csodálatossal párosul. A szent lélek és ennek sebesen zugó széléhez hasonlított elterjedése, a tüzes nyelvek és ezeknek álmélgodásra ragadó tehetsége; majd később a Péter prédikálása s ennek most már csaknem hihetetlennek tetsző térítési ereje: mind oly események, melyek ma szintugy magokra vonják az emberek figyelmét, mint az első püNKÖSTKOR; sőt talán azt is állithatom, hogy minket most a képes leírás, melynek hitelt kell adnunk, szinte nagyobb mértékben bámulásra ragad, mint akkor maga a történet ragadott volna; mert igen sok dologgal vagyunk mi úgy, hogy ha szemmel látott tanui vagyunk, vagy rajtunk történik meg egy s más változás: mind az oly természetesnek tünik fel, hogy alig tartjuk megjegyzésre méltónak; ellenben pedig, ha csak elbeszélés vagy olvasás után jövünk valaminek tudására: sokszor a legközönségesebb dolog is hihetetlennek tetszik. Ki csodálkozik közülünk azon, hogy a nap minden reggel megvilágosítja földünket? hogy ugyan az a nap, melynek télben nincs annyi ereje, hogy künn a szabadban egyetlenegy fűszálat megmentsen a fagytól, nyárban zöld lombokkal koszoruzza fel az erdőket, illatos virágokkal ékesíti meg a me-